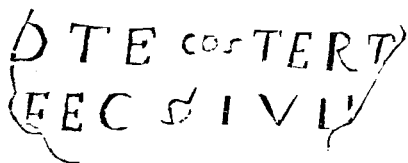

JULIUS ALEXANDER

ÁLLAMI VÁLLALKOZÓ DACIABAN.

A várhelyi ásatások zsákmányában 1883-ban Király Pál collegámmal együtt egy köralaku kettős sorban eléállított téglabélyeg töredékét szállítottuk be a dévai muzeumba. A 0.075 átmérőjű bélyegből csupán a következő részletet sikerült kiolvasni:

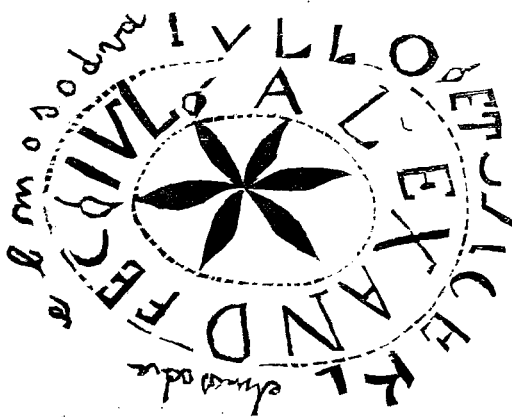

vagyis Tert(ullo et Sacerd)ote co(n)s(ulibus) Juli(us . . . .) fec(it). A consulok Kr. után 158-ban működvén, a téglakészítési idejét ily módon szerencsésen megállapíthatók.

A mult (1889) nyarán ugyanezen bélyegesnek egy épebb, bár helyenként elmosódott példánya került birtokunkba. Bélyegkör átmérője 0.08, betűk magassága 1—1 cm., közepén 0.035 átmérőjű csillagdíz. A bélyeg majdnem ott egészíti ki az 1883-it, hol az hiányos vala.

Tehát T(Ter)tullo Sacer(dote consulibus) Jul(ius) Alexand(er) fec(it).

E magukban sem érdektelen adatok amnyival fontosabbak Dacia őstörténelmére, mert úgy látszik ugyanazon Julius Alexander szerepel 158-ban Sarmizegetusa valamelyik középitkezésénél állami vállalkozó gyanánt, ki 162. junius

20-án aranyvidékünk egy még bizton nem ismert, de Verespatak közelében eső bányatelepen *Deusa raba* n¹⁾ és 162. október 20-án magában *Alburnus maior*ban²⁾ (*Verespatak*) adóslevelet köt s ugyancsak *Alburnus maior*ban, *Lupustól*, *Carens* fiától 50 denárról elismervényt vesz.³⁾

Julius Alexander tehát a bányavidéken kölcsönüzlettel is foglalkozott s mint a III. sz. viasztáblán látjuk, 140 testertiust az V. számu pedig 90 testertiust ad kamatra a megszorult bányászoknak.

Mindhárom rávonatkozó viasztábla a Katalin-bányában befallazva találtatván, minden lehetőség szerint Julius Alexander bányüzletet is folytatott, sőt az elfalazott bányaureg épen oly tulajdonát képezheté, hol értékpapirjait biztonságba kívánta valamely váratlan veszély idején rejteni. E váratlan veszély a XII. sz. elismervény kelte után csakhamar bekövetkezett, mert a Pannoniába berontott markanatok példája épen a viasztáblák datumaiból ítélve, 167. nyár elején a *Daciától* éjszakkeletre tanyázott *kistobok* és *szabad dákokra* is átragadván, e mindig résen álló s a szenvedett veszteségeért boszut lihegő vad hordák *Turbus* vezérükkel épen az aranybányaságot szemelték ki — olcsó zsákmányukul. Julius Alexander vagy jogos meghatalmazottja az első vészhirek hallatára falasztathatá be ez okmányokat. És lett legyen Julius Alexander, vagy helyettese ez okmányok elrejtője, annyi kétségtelen, hogy az többé e helyre vissza nem került s az elrejtett értéktárgyak hollétéről jogutódait se értesítheté. Minden lehetőség szerint a berontott *kistobok* és *dákok* fegyverei alatt vértettek el itt helyben, *Alburnus maior*ban, vagy kincseikkel menekülőben a *Verespatak* és *Gyulafehérvár* közé eső *om-poly-melléki erdősége*ekben.

TÉGLÁS GÁBOR.

¹⁾ *Corpus Jns. latin* III. köt. b. 931. lap III. sz. viasztábla *Cautio crediti*. Részben a balázsfalvi gör. kath. gymnasium, részben a kolozsvári muzeum birja.

²⁾ *C. J. Latin*, III. b. 935. lap V. a budapesti n. muzeumban levő példány.

³⁾ *C. J. L.* III. b. 949. XII. cz. *Cautio depositi*. A budapesti n. muzeumé.